

Dekolonizacja

Autor: Jackson Opio

TEMAT

Dekolonizacja

KONTEKST

W ostatnim czasie termin dekolonizacji zyskuje coraz większą popularność w sferze publicznej, akademickiej i instytucjonalnej, pomimo mieszanego rozumienia i braku odpowiednio satysfakcjonującej definicji. Do tej pory kilka podmiotów obywatelskich uznało, że lepszym sposobem na pełne szacunku zajęcie się i zjednoczenie naszych kosmopolitycznych społeczności jest pogodzenie się z naszą kolonialną przeszłością i przemyślane życie oraz interakcja z ofiarami naszej mrocznej historii. Jednocześnie wspólnie rzucały wyzwanie osadzonemu w naszych krajowych strukturach systemowym instytucjom kolonialnym. Jednak prawdziwe zrozumienie koncepcji dekolonizacji wymaga refleksyjnej podróży przez historię i uczciwego przeglądu obecnego status quo.

Niniejszy plan lekcji składa się z dwóch oddzielnych działań, z których wszystkie mają na celu zaoferowanie osobom uczestniczącym przestrzeni do aktywnego zaangażowania się w naukę na temat dekolonizacji.

CELE

- Zwiększanie wiedzy i świadomości na temat dekolonizacji
- Promowanie zrozumienia kolonializmu w ujęciu chronologicznym (wydarzenia w czasie)
- Zapewnienie wglądu w koncepcję dekolonizacji
- Refleksja nad zaangażowaniem i rolą poszczególnych krajów w historii kolonizacji
- Zidentyfikowanie i poznanie pozostałości kolonializmu w naszych miastach, takich jak pomniki, ulice, budynki, muzea, podręczniki szkolne i struktury/systemy kolonialne w instytucjach publicznych/prywatnych
- Podnoszenie świadomości i wrażliwości na temat zawłaszczania kulturowego

METODY

Praca w grupach, badania, prezentacje i informacje zwrotne

EFEKTY KSZTAŁCENIA

- Osoby uczestniczące mogą z otwartością poznawać rzeczywistość historii kolonialnej.
- Osoby uczestniczące mogą obiektywnie ocenić informacje i wiedzę, których nauczyli się w szkole na temat kolonializmu.
- Osoby uczestniczące mogą zdobyć pomysły, które prowadzą do lepszego zrozumienia nierówności rasowych, rasizmu i innych bieżących kwestii globalnych, które mają swoje korzenie w kolonialnej przeszłości.
- Osoby uczestniczące zyskują poczucie szacunku i wrażliwości na wielokulturowość w swoich szkołach i społecznościach.

- Flipchart, papier, markery i taśma maskująca.
- Smartfony/tablety/laptopy i połączenie z internetem

Przebieg zajęć (proces)

AKTYWNOŚĆ 1: OK. 75 MINUT

Wprowadzenie: 10 minut

Osoba prowadząca wprowadza ćwiczenie, wyjaśnia procedurę osobom uczestniczącym w ramach przygotowań, a następnie tworzy grupy (preferowane są mniejsze grupy składające się z 4-6 osób). Każda grupa wybiera lidera, który ułatwia działania w grupie. Zadania takie jak sporządzanie notatek i prezentacja mogą być przydzielane innym członkom grupy w celu promowania aktywnego uczestnictwa. W ramach przygotowań, przed ćwiczeniem, osoby uczestniczące powinni zostać ostrzeżeni, że treści, które zamierzają odkryć, mogą być emocjonalnie trudne.

Praca grupowa: 65 minut

Po utworzeniu grup osoba prowadząca przydziela każdej grupie zadanie polegające na zapisaniu tego, czego do tej pory nauczyli się o kolonializmie w szkole, zachęcając ich do uwzględnienia wszelkich istotnych informacji z podręczników szkolnych. Poproś ich o podanie nazw podręczników szkolnych lub źródeł, z których uzyskali te informacje, jeśli to możliwe. Uznając, że osoby uczestniczące mogą nie być zaznajomieni z konkretnymi książkami na ten temat, prowadzący powinien skupić się na zbadaniu istniejącej wiedzy osób uczestniczących na ten temat. Po wykonaniu zadania przez grupy, każda grupa krótko przedstawia swoje odpowiedzi (15 minut).

Następnie osoba prowadząca rozdaje wybrane dane podkreślające istotne wydarzenia w historii kolonialnych osi czasu z listy podanej poniżej. Liczba przydzielonych zadań powinna być dostosowana do dostępnego czasu i możliwości każdej grupy. Aby uzyskać optymalną skuteczność, zaleca się przydzielenie dwóch zadań na grupę.

- Podbój Ceuty 1415 r.
- Krzysztof Kolumb 1492 r.
- 1493 Papa bull Inter caetera
- Holenderski handel niewolnikami na Atlantyku (1600-1800)
- Lądowanie w 1619 r.
- Wiek Oświecenia
- 4 lipca 1776 r.
- Szlak łez (1830-1850)
- 6 grudnia 1865 r.
- Konferencja berlińska (1884-1885)
- Wolne Państwo Kongo (1885 - 1908)
- Namibia (1904 - 1907)
- Republika Południowej Afryki (1918 - 2013)
- Mohandas K Gandhi
- Algieria 1954-1962
- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego 1514

Korzystając ze smartfonów/iPadów/laptopów, grupy badają każde dane wydarzenie lub okres historyczny i zapisują najważniejsze informacje dotyczące każdego danego wydarzenia lub osoby na papierze flipchart.

Celem jest zapoznanie osób z określonymi wydarzeniami i okresami kolonialnymi, umożliwiając im porównanie, czy tematy te są zgodne z ich wcześniejszą edukacją, czy też są dla nich zupełnie nowe. Osoba prowadząca powinna wziąć pod uwagę możliwość, że niektóre osoby uczestniczące mogły zetknąć się z tymi informacjami za pośrednictwem alternatywnych źródeł, takich jak media, dyskusje z rodzicami, interakcje z przyjaciółmi lub udział w seminariach. Dlatego zaleca się, aby osoba prowadząca zajął się tą kwestią na wczesnym etapie ćwiczenia (20 minut).

Po zakończeniu osoba prowadząca wzywa osoby uczestniczące z powrotem na sesję plenarną i otwiera przestrzeń dla prezentacji grupowych.

Prezentacja: 20 minut

Każda grupa ma maksymalnie 5 minut na przedstawienie swoich arkuszy na ścianie i zaprezentowanie ich. Prezentacja powinna opierać się na poniższych pytaniach:

Czy zidentyfikowaliście jakieś wspólne tematy lub elementy? Czy były jakieś zaskakujące lub nieoczekiwane fakty, które wyłoniły się z prezentacji? Czy natknąłeś/-aś się na coś, co wydawało się niezwykle?

Uwagi/podsumowanie: 10 minut

Osoba prowadząca podkreśla ważne kwestie poruszone w każdej prezentacji grupowej. Nacisk należy położyć na rzeczy, które osoby uczestniczące uznały za bardzo istotne, ale nigdy ich o nich nie uczono, jednocześnie badając możliwe powody, dla których niektóre z tych historii nie zostały uwzględnione w podręcznikach szkolnych. Ważne jest, aby osoba prowadząca sprawdziła nastrój grupy i zadała osobom uczestniczącym kilka pytań podsumowujących, takich jak:

- Jak wyglądało zaangażowanie w tę aktywność?
- Czy doświadczyłeś/-aś jakiś emocji lub uczuć podczas ćwiczenia?
- Jak się czujesz teraz, po zakończeniu ćwiczenia?
- Czy jest coś jeszcze, czym chciałbyś/chciałabyś się podzielić z resztą grupy?

Po zebraniu różnych informacji, osoba prowadząca kończy ćwiczenie.

DODATKOWE INFORMACJE

Nie ma uzgodnionych definicji dekolonizacji jako pojęcia. Dostępne definicje wydają się w dużej mierze zależeć od odpowiednich grup interesu, takich jak grupy tubylcze, ekolodzy, ruchy antyrasistowskie, organizacje międzynarodowe i rządy. Istniejąca definicja dekolonizacji ONZ jest technicznie ograniczona, ponieważ koncentruje się głównie na politycznej niezależności państw narodowych i ich populacji i nie odnosi się do złożonych struktur kolonialnych nadal istniejących w naszych społeczeństwach. Biorąc pod uwagę, że potężne narody stojące za utworzeniem ONZ są tymi samymi potęgami kolonialnymi. <https://www.un.org/en/global-issues/decolonization>

ALTERNATYWNE ZASTOSOWANIE

Ćwiczenie to można dostosować w zależności od dostępności czasu. W miejscach, w których jest dużo czasu na wykonanie ćwiczenia, osoby uczestniczące mogą mieć wystarczająco dużo czasu na zidentyfikowanie najbardziej wiarygodnych, ważnych i interesujących źródeł informacji. Osobom uczestniczącym można na przykład zaoferować więcej opcji gromadzenia informacji, w tym zdjęcia, filmy, statystyki i wywiady w celu sprawdzenia faktów i różnych perspektyw. Prezentacjom może towarzyszyć kierowana dyskusja ogólna, w której osoby uczestniczące mogą indywidualnie wyrażać swoje poglądy (osobiste opinie).

AKTYWNOŚĆ 2: 90 MINUT

Osoby uczestniczące korzystają z laptopów, smartfonów lub tabletów.

Wprowadzenie i zadanie: 10 minut

Osoba prowadząca przedstawia krótkie informacje ogólne przed rozpoczęciem ćwiczenia, wyjaśnia procedurę w ramach przygotowań i tworzy małe grupy (składające się z 4-6 osób). Każda grupa wybiera lidera, który ułatwia działania w grupie. Zadania, takie jak sporządzanie notatek i prezentacji, mogą być przydzielane innym członkom grupy w celu aktywnego uczestnictwa.

Praca grupowa: 30 minut

Po utworzeniu grup osoba prowadząca nadaje im etykiety A, B, C, D itd., a następnie postępuje zgodnie z poniższymi instrukcjami:

Grupa A powinna przeprowadzić badania i wypisać na flipcharcie wszystkie ulice w swojej społeczności nazwane na cześć kolonialnych władców, panów, wojowników, weteranów, administratorów i innych osób związanych z kolonializmem. Ponadto ich zadaniem jest zbadanie konkretnych ról odgrywanych przez te osoby w procesie kolonizacji, zarówno za granicą, jak i w kraju. Zaleca się, aby grupa A wykorzystała mapę swojego miasta lub miejscowości jako punkt odniesienia podczas tego dochodzenia.

Grupa B otrzymuje zadanie zidentyfikowania budynków publicznych i pomników w swojej społeczności poświęconych uhonorowaniu osób, które przyczyniły się do procesu kolonializmu za granicą. Powinni skupić się na wskazaniu konkretnych osiągnięć lub działań, które uczyniły te osoby sławnymi. Zebrane informacje powinny zostać przedstawione na flipcharcie.

Grupa C ma za zadanie zbadać archiwum online lokalnego muzeum lub muzeum w innym mieście w ich kraju. Ich celem jest zidentyfikowanie zagranicznych artefaktów w kolekcji, których pochodzenie lub dziedzictwo można prześledzić wstecz do byłych kolonii. Ponadto grupa C powinna starać się zrozumieć, w jaki sposób te artefakty znalazły się w muzeum.

Jeśli jest więcej grup, identyczne zadanie powinno zostać przydzielone każdej z nich. Osoba prowadząca może w razie potrzeby pomóc grupom w znalezieniu najbardziej odpowiednich zasobów internetowych, aby osoby uczestniczące mogły łatwo uzyskać dostęp do danych, których potrzebują do wykonania swoich zadań. W tym zakresie zaleca się wstępne przygotowanie.

Pod koniec tej części ćwiczenia osoba prowadząca otwiera większą grupę.

Prezentacja: 30 minut

Każda grupa ma maksymalnie 7 minut na przedstawienie swoich ustaleń, najlepiej kierując się kilkoma kluczowymi pytaniami. Na końcu każdej prezentacji dozwolone są pytania w celu wyjaśnienia.

Uwagi/podsumowanie: 15 minut

Osoba prowadząca zastanawia się nad najważniejszymi wynikami z każdej grupy, jednocześnie krytycznie podkreślając kontrowersje, utracone możliwości i dynamikę władzy związaną z kolonialnym zapamiętywaniem. Można również przedstawić kilka kluczowych pytań, takich jak:

- Gdzie ofiary mieszczą się w procesie upamiętniania historii kolonialnej?
- Co uhonorowanie sprawców oznacza dla ofiar kolonializmu i ich potomków?
- Co z tymi, którzy wciąż cierpią z powodu konsekwencji kolonializmu?
- W tej części kluczowe jest podkreślenie, że spuścizna kolonialna trwa nadal, widoczna w budynkach publicznych, nazwach ulic, posągach, tekstach akademickich, literaturze szkolnej, muzeach, systemach instytucjonalnych, traktatach, rasizmie i nierównościach rasowych w krajach.

Przed zakończeniem wszystkich działań i dyskusji osoba prowadząca musi sprawdzić z osobami uczestniczącymi ich doświadczenia związane z ćwiczeniem. Obejmuje to zbadanie ich myśli i uczuć oraz ustalenie, czy istnieje potrzeba dalszych działań. **(5 minut)**

ALTERNATYWNE ZASTOSOWANIE

Opcja 1: To ćwiczenie można rozszerzyć, jeśli jest na to czas. W dużym mieście będzie potencjalnie więcej ulic noszących imiona byłych kolonistów. W związku z tym może być potrzebne więcej czasu. Jeśli to możliwe, osoba prowadząca może zaprosić przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się prawami człowieka, w szczególności tych skupiających się na kwestiach kolonialnych, aby porozmawiali z osobami uczestniczącymi. Zapewniłoby to cenny wgląd i perspektywy dotyczące tematu.

Opcja 2: Osoba prowadząca może zaprosić urzędników z określonych departamentów do odwiedzenia szkoły, zwłaszcza tych z następujących obszarów: (i) urzędnik z biura administracyjnego dzielnicy, który może zapewnić wgląd w nazewnictwo i poświęcenie ulic, budynków publicznych lub pomników; (ii) przewodnik muzealny, który podzieli się informacjami na temat artefaktów i ich pochodzenia.

Opcja 3: Osoby uczestniczące mogą zwiększyć swoją świadomość utrzymujących się skutków kolonializmu i odkryć sposoby radzenia sobie z tymi pozostałościami w życiu codziennym i pracy szkolnej. Osoby prowadzące mogą współpracować z osobami uczestniczącymi, aby opracować działania w szkole i społecznościach lokalnych w celu podniesienia świadomości. Prosty przykładem może być uruchomienie małego projektu mającego na celu zwiększenie świadomości na temat dekolonizacji w szkole poprzez wykorzystanie plakatów.

Opcja 4: Niektóre miasta oferują "czarne wycieczki historyczne", które zapewniają wgląd w historię kolonialną. Warto rozważyć możliwość zorganizowania dodatkowej aktywności i zabrania osób uczestniczących na jedną z takich wycieczek informacyjnych.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Treść tego materiału nie odzwierciedla oficjalnej opinii Unii Europejskiej.
Odpowiedzialność za informacje i poglądy wyrażone w tym materiale spoczywa wyłącznie na autorze (autorach).